

Ročný pracovný program na rok 2012 v rámci programu „Trestná justícia“

Na zasadnutí Výboru pre trestnú justíciu 28. septembra 2011 bol predložený návrh implementačného rozhodnutia Európskej komisie k prijatiu finančného rozhodnutia v rámci programu Trestná justícia. Súčasťou rozhodnutia je aj Ročný pracovný program na rok 2012, v rámci ktorého sa môže Ministerstvo spravodlivosti SR, neziskové organizácie, verejné a súkromné inštitúcie a organizácie – profesijné organizácie, univerzity, výskumné inštitúty, národné justičné vzdelávacie inštitúcie, mimovládne organizácie uchádzať o získanie finančných prostriedkov EÚ na základe všeobecných a špecifických cieľov a špecifických aktivít pre program Trestná justícia na obdobie 2007-2013, ktoré zahŕňajú všeobecné priority v nasledujúcich oblastiach:

1. justičná spolupráca s cieľom prispieť k vytvoreniu skutočného Európskeho justičného priestoru v trestných veciach založeného na vzájomnom uznávaní rozhodnutí a vzájomnej dôvere;
2. zlepšenie justičnej spolupráce zavedením kompatibility v zásadách aplikovaných v členských štátoch EÚ, odstránenie právnych prekážok justičnej spolupráce pri cezhraničných vyšetrovaniach, zosúladienie kompatibility existujúcich právnych systémov členských štátov EÚ za účelom zlepšenia vyšetrovania trestných činov a výkonu rozhodnutí;
3. rozšírenie kontaktov, výmena informácií a vytvorenie sietí medzi právnymi, justičnými a administratívnymi orgánmi a právnymi profesiami, ktoré budú obsahovať vzdelávanie s cieľom lepšieho vzájomného porozumenia a najmä posilnenia vzájomnej dôvery;
4. ďalšie posilnenie vzájomnej dôvery v rámci zabezpečenia ochrany práv obete a obvineného.

EK na rok 2012 alokuje v programe Trestná justícia sumu vo výške 26.950.000 €, ktoré môžu byť čerpané v rámci akčných grantov a grantov v podiele 80% Európska komisia a 20% žiadateľ, pri rozpočte od 75.000 – 250.000 eur na jeden projekt.

Projekty môžu byť nadnárodné a národné. V prípade akčných grantov a grantov je potrebné, aby bola žiadosť podaná najmenej dvoma členskými krajinami EÚ, príp. členský štát EÚ a iný štát, ktorým je prístupujúci alebo kandidátsky štát. Pri projektoch týkajúcich sa cezhraničnej výmeny sa o grant môžu uchádzať len národné justičné vzdelávacie inštitúcie pre sudcov a prokurátorov, ktoré vytvoria konzorcium prinajmenej 5 krajín. Obdobne je to aj pri projektoch, ktoré sa týkajú e-Justice.

Trvanie realizácie projektu je 24 mesiacov. Projekty musia byť predložené v termíne uzávierky výziev na predkladanie návrhov s tým, že musia byť odprezentované v štandardnej forme spolu s požadovanými prílohami a rozpočtom kofinancovania v anglickom jazyku.

Konkrétne výzvy majú byť zverejnené v Úradnom vestníku ešte do konca tohto roku.

V súlade so Štokholmským akčným plánom KOM (2010)171 je prioritou pre rok 2012 najmä:

- podpora ochrany obetí trestných činov (implementácia nástrojov a spolupráce obetí s organizáciami);
- zlepšenie procesných a ochranných pravidiel pre podozrivého a obvineného (včítane súdneho tlmočenia a prekladu);
- európske justičné vzdelávanie pre právnické profesie;
- prepojenie trestných registrov, restoratívna justícia;

- zlepšenie podmienok väzby (zavádzanie alternatívnych riešení, zlepšenie väzenského manažmentu),
- e-Justice.

3.1.1. Podpora ochrany obetí trestných činov

Navrhované projekty majú uľahčiť implementáciu navrhovaného nariadenia o práve na minimálny štandard podpory a ochrany obetí trestných činov a navrhovaného nariadenia a smernice o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení. Projekty by sa mali byť zamerané na to, aby sa dosiahlo, že potreby obetí budú zabezpečované primeraným spôsobom s úctou, poskytnutím ochrany, podpory, zabezpečí sa im prístup k spravodlivosti a kompenzáciám. Projekty sa majú špeciálne zamerať na praktické výsledky, ktoré budú využívať priamo tí, ktorí sú v bezprostrednom kontakte s obeťami, odborníci a tí, ktorí priamo rozhodujú v oblasti celonárodnej politiky napr. navrhovaním protokolov, návodov, manuálov, etických pravidiel a pod. Národné projekty budú akceptované, ale projekty, ktoré umožňujú spoluprácu viacerých členských krajín budú mať prednosť.

Aktivity projektov majú obsahovať právo na informácie, ochranu, restoratívnu justíciu, kompenzácie, koordináciu, spoluprácu, obeť rôznych typov trestných činov.

3.1.2. Zlepšenie procesných a ochranných pravidiel pre podozrivého a obvineného (včítane súdneho prekladu a tlmočenia).

- Projekty majú mať vzťah k opatreniam Procesného plánu, ktorý bol prijatý 30. 11. 2009 a ktorý je súčasťou Štokholmského akčného plánu COM (2010) 171 z 20.04.2010 a kapitoly 6 Charty základných práv únie. Toto sa týka nasledovných typov projektov:
- Projekty, ktoré napomáhajú zdvíhať všeobecné uvedomenie a vytváranie kontaktov medzi obhajcami aj medzi advokátskymi asociáciami a ktoré umožňujú školenia a výmeny medzi členskými štátmi,
- Projekty, ktoré sa zaoberajú prístupom k právnomu poradenstvu a právnej pomoci,
- Projekty, ktoré podporujú vzdelávanie tlmočníkov a prekladateľov z oblasti trestného súdneho konania,
- Projekty, ktoré porovnávajú praktiky rôznych členských štátov vo vzťahu k prístupu k právnomu poradenstvu, tlmočeniu a prekladom, k informáciám a špecifickej ochrane obvinených osôb (ako napr. mladistvých).

3.1.3. Európske justičné vzdelávanie pre právnické profesie

Európske justičné vzdelávanie bude posilnené v súlade so Štokholmským programom a Štokholmským akčným plánom. Európske justičné vzdelávanie sa týka základného aj celoživotného teoretického alebo praktického vzdelávania sudcov, prokurátorov, súdneho personálu, právnikov, advokátov, mediátorov a notárov.

Aktivity Európskeho justičného vzdelávania môžu zahrňovať vytváranie obsahu vzdelávania, organizovanie vzdelávacích podujatí, kvalitatívne vyhodnocovanie, dopad vyhodnotenia, šírenie výsledkov ako aj rozširovanie inovatívnych výsledkov a ich adaptáciu do praxe v nových podmienkach, organizáciu multilaterálnych výmenných programov. Tieto aktivity sa môžu vykonávať v podmienkach základného alebo celoživotného vzdelávania účastníkov. Účastníci musia byť z rôznych členských štátov.

Projekty európskeho justičného vzdelávania musia obsahovať jeden alebo viac z nasledovných aspektov:

- Implementáciu a aplikáciu právnych nástrojov a politik EÚ

Projekty by sa mali zameriavať na trestnoprávne nástroje a politiky, predovšetkým právne nástroje týkajúce sa vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí (napr. Rámcový dohovor Príkaz na zaistenie majetku alebo dôkazov, Rámcový dohovor o vzájomnom uznávaní peňažných trestov a pokút, Rámcový dohovor o dohľade nad probačnými opatreniami a alternatívnymi trestami).

- Rozvoj jazykových zručností právnikov

Projekty by mali zahŕňať terminológiu právnej praxe z oblasti cezhraničnej spolupráce v trestných veciach a účastníci by mali byť z rôznych členských štátov.

- Rozvoj schopnosti právnikov rešpektovať a podporovať práva obetí, práva, slobody a princípy, ktoré obsahuje Charta základných práv únie, pri implementovaní práva EÚ, špeciálne z oblasti nástrojov európskeho trestného práva.
- Znalosť trestnoprávných systémov členských štátov

Projekty by mali pokrývať veľký počet právnych systémov a zainteresovať skúsených právnikov, ktorí by boli schopní porovnať skúsenosť a prax z oblasti aplikácie nástrojov európskeho trestného práva.

- Cezhraničné výmenné programy (pre všetkých sudcov – civilných aj trestných, pre prokurátorov)

Tieto programy by mali byť organizované národnými justičnými vzdelávacími inštitúciami ako súčasť základného vzdelávania sudcov a prokurátorov, v rámci vyhradeného času modulu bežného študijného plánu o implementácii práva EÚ, znalostí iných národných právnych systémov - porovnávacieho práva a jazykové vzdelávanie.

Projekty by mali jasne ukázať, ako zaistia účasť právnikov z praxe, európsku pridanú hodnotu využívajúc vzdelávacie metódy zamerané na prax, inovatívne vzdelávacie metódy, vrátane kombinovaných, hybridných metód vzdelávania (tradičné vzdelávanie kombinované s využívaním PC, dištančným vzdelávaním), simuláciami a pod.

3.1.4. Vytváranie sietí a výmeny etických vzorov správania sa v praxi, včítane implementácie existujúcich nástrojov spolupráce, procesného práva, podpora obetí, restoratívna justícia, mediácia a väzba

Projekty alebo aktivity by mali podporovať alebo zlepšovať implementáciu prijatých legislatívnych nástrojov EÚ cestou vytvárania sietí a výmenou etických vzorov správania sudcov, prokurátorov, súdneho personálu, súdnych tlmočníkov a prekladateľov, vedúcich pracovníkov justičných vzdelávacích inštitúcií, väzenskej správy, pracovníkov probačného systému a inštitúcií monitorujúcich väznice vrátane vytvorenia nových kontaktov s pracovníkmi z praxe, kde je to potrebné, s ohľadom na zvýšenie vzájomného porozumenia medzi rôznymi justičnými systémami členských štátov. Tieto projekty môžu mať za cieľ vzájomné vyhodnocovanie zhody nástrojov EÚ členských štátov pri justičnej spolupráci v trestných veciach alebo pri harmonizácii.

3.1.5. Zlepšovanie podmienok väzby

- Snahy sa majú zamerať na posilnenie vzájomnej dôvery a princípom spoločného uznávania súdnych rozhodnutí napomôcť väčšej efektívnosti väzby. Projekty by mali zahŕňať:
- Aktivity alebo štúdie, ktoré sa zameriavajú na alternatívy voči uväzneniu
- Aktivity, ktoré zlepšia podmienky väzby, včítane twinningových programov
- Etický kódex pre riadiacich pracovníkov väzníc
- Aktivity alebo štúdie, ako vylepšiť koordináciu medzi rôznymi inštitúciami, ktoré monitorujú väznice, ako sú CPT (Európska komisia pre zabránenie mučeniu a neľudskému zaobchádzaniu alebo trestaniu) a SPT (podkomisia OSN na prevenciu mučenia) a Národný preventívny mechanizmus (NPM) OPCAT (Dobrovoľného protokolu Konvencie proti mučeniu).

3.1.6. e-Justice

Táto priorita v roku 2012 bude zahŕňať v sebe civilnú aj trestnú justíciu tak, aby napomohla pri dosahovaní cieľov Európskeho akčného plánu pre e-Justice zabezpečením a podporením európskeho justičného priestoru lepšou justičnou spoluprácou a prístupom k spravodlivosti.

- Prioritu budú mať projekty, ktoré sú v súlade s Akčným plánom pre e-Justice, prijatého v máji 2011, projekty, ktoré rozširujú pôsobnosť členského štátu na už existujúce projekty (napr. prepojenie na elektronický konkurzný register, register právnikov, databázu prekladateľov a tlmočníkov)
- Projekty, ktorých cieľom je priniesť balík on-line informácií, údajov, interaktívnych modulov, majú multimediálny obsah, a pod. z oblasti civilného a trestného práva, pomocou ktorých sa integrujú do európskeho e-Justice portálu. Cieľom týchto projektov musí byť vytvorenie inovatívneho materiálu s jasným hmatateľným prínosom pre koncových používateľov a musia vysvetľovať ako bude zabezpečený princíp viacjazyčnosti. Vybrané projekty dostanú inštrukcie na prispôsobenie sa štruktúre portálu a pravidlám obsahu.